

Papež: Synoda znamená jít společně po stejné cestě

Jeden bohatý muž jde Ježíši naproti, když "se vydával na cestu" (Mk 10,17). Evangelia nám mnohokrát představují Ježíše "na cestě", jak kráčí po boku člověka a naslouchá otázkám, které přebývají v jeho srdci a hýbou jím. Tak nám zjevuje, že Bůh nepřebývá v nějakých aseptických a klidných místech, daleko od reality, ale kráčí s námi a oslovuje nás, ať jsme kdekoli, na někdy hrbolatých cestách života. A dnes, když zahajujeme tuto synodální cestu, začněme tím, že se budeme ptát sami sebe - papeže, biskupů, kněží, řeholníků a řeholnic, bratří a sester laiků: Ztělesňujeme my, křesťanské společenství, styl Boha, který kráčí dějinami a podílí se na událostech lidstva? Jsme ochotni vydat se na dobrodružnou cestu, nebo se ve strachu z neznámého raději uchýlíme k výmluvám typu "není to třeba" či "takhle se to dělalo vždycky"?

Vytvořit synodu znamená jít společně po stejné cestě. Podívejme se na Ježíše, který se na cestě nejprve setkává s bohatým člověkem, pak naslouchá jeho otázkám a nakonec mu pomáhá rozpoznat, co má dělat, aby měl věčný život. Setkávání, naslouchání, rozlišování: tři slova synody, na která bych se rád zaměřil.

Setkávání. Evangelium dnes začíná zážitkem setkání. Za Ježíšem jde muž, poklekne před ním a položí mu rozhodující otázku: "Dobrý Mistře, co mám dělat, abych měl věčný život?" (v. 17). Takto důležitá otázka vyžaduje pozornost, čas, ochotu vyjít druhému vstříc a nechat se vyzvat jeho neklidem. Pán neuhýbá, není rozmrzelý ani znepokojený, naopak, zůstává s ním. Je k dispozici pro setkání. Nic ho nenechává lhostejným, všechno ho zajímá. Setkání s tváří, setkání s pohledem, sdílení příběhu každého člověka: to je Ježíšova blízkost. Ví, že setkání může změnit život. Evangelium je plné setkání s Kristem, která povznášejí a uzdravují.

I my, kteří se vydáváme na tuto cestu, jsme povoláni stát se zkušenějšími v umění setkávání. Ne v organizování akcí nebo teoretických úvahách o problémech, ale především v tom, že si najdeme čas na setkání s Pánem a povzbudíme setkávání mezi sebou. Čas věnovat prostor modlitbě, adoraci, tomu, co chce Duch svatý říci církvi. Jde o to obrátit se k tváří a slovu druhého, setkat se tváří v tvář, nechat se zasáhnout otázkami sester a bratří, vzájemně si pomáhat, aby nás obohatila rozmanitost charismat, povolání a služeb. Každé setkání - jak víme - vyžaduje otevřenost, odvahu, připravenost nechat se zpochybnit tváří a historií druhého. I když se někdy raději uchylujeme do formálních vztahů nebo si nasazujeme masky vyplývající z okolností, setkání nás mění a často nám naznačuje nové cesty, o kterých jsme si nemysleli, že se jimi vydáme. Často nám právě tímto způsobem Bůh ukazuje cesty, po kterých máme jít, a vyvádí nás z našich unavených návyků. Všechno se změní, když jsme schopni opravdového setkání s ním a mezi sebou navzájem. Bez formalit, bez přetvářky, bez triků.

Druhé slovo je naslouchání. Skutečné setkání se rodí pouze z naslouchání. Ježíš skutečně naslouchá otázce tohoto člověka a jeho náboženskému a existenciálnímu neklidu. Nedává obřadnou odpověď, nenabízí předem připravené řešení, nepředstírá laskavou odpověď jen proto, aby se ho zbavil a pokračoval v cestě. Naslouchá mu. Ježíš se nebojí naslouchat srdcem, nejen ušima. Jeho odpověď totiž není pouhým zodpovězením otázky, ale umožňuje onomu bohatému člověku vyprávět jeho vlastní příběh, svobodně o sobě mluvit. Kristus mu připomíná přikázání a on začíná vyprávět o svém dětství, o své duchovní cestě, o

tom, jak se snažil hledat Boha. Když nasloucháme srdcem, stane se toto: druhý člověk se cítí přijat, není odsuzován, může svobodně vyprávět o své vlastní zkušenosti a duchovní cestě.

Ptejme se sami sebe: Jak jsme na tom v církvi s nasloucháním? Jak je na tom "sluch" našeho srdce? Umožňujeme lidem, aby se projeví, aby kráčeli ve víře, i když mají těžké životní cesty, aby přispívali k životu společenství, aniž by jim v tom někdo bránil, odmítal je nebo je odsuzoval? Uspořádat synodu znamená vydat se stejnou cestou, jakou se vydalo Slovo, které se stalo člověkem: znamená to jít v jeho stopách a naslouchat jeho slovu spolu se slovy ostatních. Je to objevování s úžasem nad tím, že Duch svatý vane stále překvapivějším způsobem, aby naznačil nové cesty a jazyky. Je to pro všechny pomalé, možná únavné cvičení, naučit se naslouchat jeden druhému - pro biskupy, kněze, řeholníky a laiky - a vyhnout se umělým a povrchním reakcím. Duch nás žádá, abychom naslouchali otázkám, úzkostem a nadějím každé místní církve, každého lidu a národa. A také je třeba naslouchat světu, výzvám a změnám, které nám přináší. Neizolujme svá srdce, nenechme se zaslepit svými jistotami. Naslouchejme.

Nakonec rozlišujte. Setkání a vzájemné naslouchání není samoúčelné, nechává věci tak, jak jsou. Naopak, když vstoupíme do dialogu, klademe si otázky, jsme na cestě a nakonec nejsme stejní jako předtím, jsme proměněni. Dnešní evangelium nám to ukazuje. Ježíš cítí, že muž před ním je dobrý a zbožný a dodržuje přikázání, ale chce ho vést dál než jen k dodržování předpisů. V dialogu mu pomáhá rozlišovat. Navrhuje mu, aby se podíval do svého nitra, ve světle lásky, kterou ho miluje on sám, když na něj hledí (srov. v. 21), a v tomto světle rozeznal, na čem jeho srdce skutečně lpí. A pak zjistí, že pro něj nebude dobré přidávat další náboženské úkony, ale naopak vyprázdnit se: prodat to, co okupuje jeho srdce, aby udělal místo Bohu.

I pro nás je to vzácná rada. Synoda je cestou duchovního rozlišování, které probíhá v adoraci, v modlitbě a v kontaktu s Božím slovem. A dnešní druhé čtení nám říká, že Boží slovo "je živé, mocné a ostřejší než jakýkoli dvousečný meč; proniká až na rozhraní duše a ducha, kostí a morku, a rozsuzuje touhy i myšlenky srdce" (Žid 4,12). Slovo nás otevírá rozlišování a osvětluje ho. Vede synodu tak, aby nebyla církevním "sjezdem", studijní konferencí nebo politickým kongresem, ale událostí milosti, uzdravujícím procesem vedeným Duchem svatým. V těchto dnech nás Ježíš vyzývá, abychom se podobně jako bohatý muž v evangeliu vyprázdnili a oprostili od toho, co je světské, a také od našich uzavřených a opakujících se pastoračních modelů; abychom se ptali sami sebe, co nám chce Bůh v této době říci a jakým směrem nás chce vést.

Drazí bratři a sestry, mějte dobrou společnou cestu! Kéž jsme poutníky zamilovanými do evangelia, otevřenými překvapením Ducha. Nenechme si ujít milostivé příležitosti k setkání, k vzájemnému naslouchání a rozlišování. S radostí z vědomí, že když hledáme Pána, je to on, kdo nám již přichází vstříc se svou láskou.